Enskild motion S406

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1803

av Karin Sundin m.fl. (S)

Ett tydligare arbetsgivaransvar för anställda med narkotikaberoende

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra arbetsgivarens ansvar för arbetslivsinriktad rehabilitering vid narkotikaberoende och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att alla arbetsplatser är fria från alkohol och andra droger är som regel avgörande för att säkerställa säkerhet och trygghet, god arbetsmiljö och hög produktivitet.

Arbetsgivaren har ett lagstadgat ansvar för arbetslivsinriktad rehabilitering och arbetsanpassning, för att på så sätt ta hänsyn till arbetstagarens särskilda förutsättningar för arbetet. Detta gäller även för personer med beroendesjukdom, som måste få möjlighet till stöd och rehabilitering för att kunna behålla sin arbetsförmåga och kunna bidra i arbetslivet.

Beroendesjukdom kan utvecklas av många olika anledningar och det är vanligt att personer har ett så kallat blandberoende, ett beroende eller skadligt bruk av flera olika beroendeframkallande medel eller beteenden. Ett beroende kan exempelvis utvecklas efter behandling med starka smärtstillande läkemedel, kanske efter en arbetsplatsolycka eller arbetssjukdom. Det kan utvecklas ur självmedicinering med läkemedel, alkohol

och droger för att dämpa svåra känslor och psykisk ohälsa. Oavsett anledning till ett utvecklat beroende kan vägen tillbaka till ett fungerande arbetsliv vara avgörande för den enskildes möjlighet att bryta beroendet.

I praktiken bedöms dock skadligt bruk och beroende olika utifrån vilket medel det handlar om. En orsak till detta är att narkotika är olagligt, vilket innebär att narkotikaanvändning i arbetslivet ofta i huvudsak betraktas som ett regel- och lagbrott och som ett tecken på misskötsamhet. Att narkotikaberoende är en sjukdom som kräver rehabilitering blir sekundärt när det uppdagas. I praktiken innebär det att personer med narkotikaberoende har ett svagare anställningsskydd än personer med alkoholberoende.

Slutsatsen av ovanstående är att det behövs tydligare regler och vägledning om arbetsgivarens ansvar vid narkotikaberoende.

Karin Sundin (S)

Matilda Ernkrans (S) *Denis Begic (S)*